

MINISTERIEEL BESLUIT HOUDENDE
BESCHERMING ALS MONUMENT, STADS- OF DORPSGEZICHT

DE VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING EN RUIMTELIJKE ORDENING,

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7 ;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004 en 10 maart 2006;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 27 juli 2004 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 15 oktober 2004, 23 december 2005 en van 19 mei 2006;

Gelet op het ministerieel besluit van 28 april 2006 houdende ontwerp van lijst van voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 07 december 2006,

BESLUIT :

Artikel 1. Wordt beschermd, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004 en 10 maart 2006:

1° Wegens historische en de artistieke waarde:

- als monument:

De Sint-Michielskerk, gelegen te
Scherpenheuvel-Zichem (Messelbroek), Kerkendijk ;
bekend ten kadaster:
Scherpenheuvel-Zichem, 3e afdeling, sectie C, perceelnummer 345C.

2° Wegens de historische waarde:

- als monument:

De voormalige pastorie en tuin, gelegen te
Scherpenheuvel-Zichem (Messelbroek), Testeltsebaan 2;
bekend ten kadaster:
Scherpenheuvel-Zichem, 3e afdeling, sectie C, perceelnummers 346B, 348C.

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

Historische en architectuurhistorische waarde van de Sint-Michielskerk: vanaf 1166 tot met de Franse Revolutie een afhankelijkheid van de norbertijnenabdij van Averbode vormt de op een wegenkruising ingeplante Sint-Michielskerk een stilistisch heterogene en tezelfdertijd harmonieus geproportioneerde dorpskerk bestaande uit een gotische ijzerzandstenen westtoren (ca. 1400) die in 1909-1910, in het kader van een uitbreidingsproject, door de Leuvense architect Pieter Langerock (1859-1923) werd geïntegreerd in een overwegend in baksteen opgetrokken, neogotisch driebeukig schip met basilicale opstand waarop aan oostzijde een door sacristieën geflankeerd driezijdig koor en aan noordwestzijde een polygonale doopkapel aansluiten. Architectuurhistorisch vormt de rond 1400 gedateerde westtoren met zijn massief, vrijwel ongeleed vierkant volume in lokale ijzerzandsteen, schaarse doorbrekingen met een geprofileerd rondvenster, lichtspalten en gekoppelde spitsbogige galmgaten, gereduceerde traptoren met stenen spiltrap en een kruisribgewelf boven de eerste verdieping een typisch voorbeeld van landelijke Demergotiek.

Daarnaast is de neogotische uitbreiding (1909-1910) van Langerock, met zijn respectvolle integratie van de primitieve westtoren die tevens de maatvoering bepaalde, typerende plattegrond, harmonieuze en levendige volumetrie van duidelijk afgelijnde bouwonderdelen, zijn gebruik van rondvensters in de lichtbeuk overkapt met een houten spits tongewelf en ten slotte de verzorgde "archeologische" detaillering bijzonder representatief voor het omvangrijke, i.c. religieuze oeuvre van een van de belangrijkste architecten uit de tweede generatie van de neogotische Sint-Lucasbeweging.

Artistieke waarde van de Sint-Michielskerk: met haar vrijwel homogeen neogotisch gestoffeerd interieur en eveneens door Langerock ontworpen meubilair, haar neogotische glasramen en grotendeels bewaarde decoratieve polychromie (1933) van de Duitse schilder Peter Heidebüchel (1868-1949), het geheel verrijkt met enkele fraaie houtsculpturen (17de-18de e.), vormt de Sint-Michielskerk een vrijwel intact bewaard, representatief voorbeeld van neogotische "totaalkunst" en dit zowel op het vlak van religieuze landelijke architectuur in het algemeen als in het kader van het religieuze oeuvre van Langerock in het bijzonder.

Historische en architectuurhistorische waarde van de voormalige pastorie met inbegrip van de tuin: als voormalige afhankelijkheid van de norbertijnenabdij van Averbode, in 1754-1756 door lekenbroeder Gregorius Godissart (1708-1780) opgetrokken in de vorm van een bakstenen dubbelhuis met twee bouwlagen onder een natuurleien schilddak, vormt deze landelijke pastorie met achtertuin, gaaf bewaard exterieur en binnenstructuur een representatief voorbeeld van norbertijnenarchitectuur, te meer daar het één van de weinige realisaties betreft waarvan de ontwerper is gekend. Het opmerkelijk hybride vroeg classicistische karakter vertaalt zich in een symmetrisch-evenwichtige ordonnantie van getoogde muuropeningen met centraal accent in de vorm van een laatbarokke korfboogdeur, het geheel verlevendigd met een karakteristiek rasterdecor van brede baksteenstroken en een decoratief-picturaal gebruik van diverse baksteentinten.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994 en 22 augustus 2006).

Brussel, **05 APR. 2007**

Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening,

Dirk VAN MECHELEN